

Gränsen i EU:s migrationspolitik

En studie av EU:s migrationspolitik och gränserna som
migrationen korsar

Erika Hasselqvist

Abstract

This thesis examines the European Union's policy on migration into the union by third country nationals and how this policy affects the borders of the union. The theoretical foundation is in securitization and the notion that security threats are formed by the choice to treat a question as a security concern. This thesis constructs an analysis in two parts where the first part is a discourse analysis applied on to EU policy documents concerning migration. The second part is an analysis of what implications this policy has on the borders of the union and is carried out using two different border models that help broaden the image of what the union's borders are and can be. The thesis concludes that migration is not only seen as a problem or a challenge to the union but also as an opportunity, primarily concerning legal migration. Despite this, control is central to the migration policy and is exercised on the territorial borders but also across organizational and conceptual borders. Regarding migration the territorial borders are more than lines on the ground and can be in the shape of both networks and buffer zones but control is still an essential feature.

Nyckelord: Borders, Migration, European Union, Securitization, Discourse analysis.

*Antal ord:*9997

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och problemformulering.....	1
1.2	Disposition.....	1
2	Teori	3
2.1	Säkerhetsisering	3
2.2	Säkerhetsisering, EU, migration och gränser	4
3	Metod och Material.....	6
3.1	Diskursanalytisk metod	6
3.2	Gränsanalytisk metod	8
3.3	EU som aktör	9
3.4	Material.....	9
4	Diskursanalys	11
4.1	Migration som diskursordning.....	11
4.2	Gränssäkerhetsdiskurs	12
4.3	Inkluderings- och exkluderingsdiskurs.....	13
4.4	Socioekonomiskdiskurs	15
4.5	Mänskliga rättigheters - och mänsklig säkerhetsdiskurs	16
4.6	Frihet i ett område av frihet, säkerhet och rättvisa	17
4.7	Frihet i ett område av välstånd, solidaritet och säkerhet	18
5	Gränsanalys	20
5.1	Geostrategier.....	20
5.1.1	The networked (non) border	20
5.1.2	March.....	21
5.1.3	Colonial frontiers.....	22
5.1.4	Limes	22
5.2	Territoriella, organisatoriska och konceptuella gränser	23
6	Slutsatser.....	25

6.1	Sammanställning	25
6.2	Diskussion	26
7	Referenser	28

1 Inledning

“[D]ecisions on immigration policy put us to the test as no other decisions do. They reveal, for ourselves and for the world, what we *really* believe in and whether we are prepared to act on those believes” (Huysmans 2000a:152).

1.1 Syfte och problemformulering

Den Europeiska Unionens (EU) migrationspolitik är intressant att studera då den säger mycket om EU idag som politisk gemenskap. Hansen skriver i sin bok *EU:s migrationspolitik under 50 år* att migrationspolitiken är ”en lins genom vilken vi får syn på vad EU vill vara och vad det vill bli” (2008:220). Han anser att migration som politikområde behandlar en rad skilda frågor. Den behandlar medborgarskap, rättigheter och tillhörighet men även frågor som säkerhet och hot. Vidare visar dessa frågor på vilken roll EU vill spela i världen. EU:s migrationspolitik kan alltså säga mycket om karaktären av den utveckling som sker inom unionen då den sträcker sig in i ett flertal policyområden. Fokus i denna uppsats ligger på en ”plats” som är central för migrationspolitiken nämligen EU:s yttre gräns. Syftet är att studera hur EU ser på invandring och hur gränsen kommer till uttryck i unionens migrationspolicy. Det som är i fokus är alltså främst den externa dimensionen och det som åsyftas med migration kommer att vara invandring av tredjelandsmedborgare in i unionen. Den teoretiska utgångspunkten är i säkerhetsteori och säkerhetsisering av migration. Som metod används diskursanalys samt två olika modeller för att beskriva gränser.

Vilka migrationsdiskurser går att finna i EU:s migrationspolitik?

Vad karakteriserar EU:s yttre gränser och hur kommer det till uttryck i EU:s migrationspolitik?

1.2 Disposition

Uppsatsen inleds med en genomgång av de teoretiska, metodologiska och materiella val och avvägningar som har gjorts. Analysdelen av uppsatsen är indelad i två delar. Den första studerar den Europeiska Unionens syn på migration med hjälp av diskursanalys och den andra knyter EU:s migrationspolitik till två

olika gränsmodeller. I sista delen av uppsatsen görs en sammanställning av analysen och slutsatser diskuteras.

2 Teori

Migration är, som skrivits i inledningen, ett område som har berörelsepunkter med många olika typer av frågor. I denna uppsats studeras migrationsfrågan tillsammans med en frågeställning om vad som karakteriserar EU:s yttre gränser. Den traditionella funktionen för gränsen har varit den militära (Andreas 2003:5). Något som har som följd att gränsen alltid varit starkt knuten till frågor om kontroll och säkerhet. När invandringen försöker korsa denna gräns knyts den till dessa frågor. Med detta som startpunkt används i denna uppsats säkerhetsteori för att besvara uppsatsens frågeställningar. Säkerhetsaspekter är en central del av migrationspolitiken och därav finns det mycket att hämta med att använda en säkerhetsorienterad teori. Den säkerhetsteori som används är säkerhetisering där grundsatsen är ett vidgat säkerhetsbegrepp där både fler ämnen och fler aktörer kan studeras i termer av säkerhet. Detta gör det möjligt att studera flera skilda aspekter av migration som en fråga om säkerhet.

2.1 Säkerhetisering

Den teoretiska utgångspunkten för denna uppsats är säkerhetisering enligt teorin som den är utvecklad av Buzan, Waever och de Wilde i deras bok, *Security a new framework for analysis* från 1998. Författarna vill med sin bok utvidga säkerhetsbegreppet och ta säkerhet vidare från att vara centrerad på militära frågor och på staten. Enligt teorin är säkerhetisering en ”speech act”, något blir en säkerhetsfråga när det talas om det i termer av säkerhet. ”by saying the words, something is done” (Buzan et al. 1998:26). Det är alltså själva yttrandet som är handlingen. Detta öppnar upp för nya områden att bli studerade i termer av säkerhet. För att en säkerhetisering ska vara lyckad och inte bara ett försök till säkerhetisering (securitizing move) måste det även uppfattas som ett säkerhetshot av målgruppen för försöket. Genom ett sådant accepterande får säkerhetiseringen ett sådant genomslag att den kan legitimera åtgärder som inte varit möjliga, eller inte skett om frågan inte blivit säkerhetiserad (Buzan et al. 1998:25,34). När en fråga väl blivit säkerhetiserad behöver dock inte varje åtgärd presenteras lika dramatiskt och angeläget då vissa åtgärden redan har blivit accepterade (Buzan et al. 1998:28). I denna uppsats ligger fokus på att studera säkerhetisering och försök till säkerhetisering så som de framträder i olika policydokumenten.

Då säkerhetiseringen, enligt Buzan et al. är en ”speech act” talar man inte om säkerhet i objektiva termer utan som något konstruerat. Fokus är således inte på vad säkerhet verkligen är utan hur något är presenterat och accepterat som ett hot

eller en säkerhetsfråga. Att behandla något som en säkerhetsfråga är därför alltid ett val som görs (Kelstrup 2000:251). ”Speech-act” är dock inte enbart att yttra ordet säkerhet och inte heller enbart en verbal aktion. Det är en bredare prestation som tar kontextuella, institutionella och symboliska resurser i anspråk (Williams 2003: 526).

Buzan et al. menar att säkerhet är ageranden som tar politiken bortom de etablerade spelreglerna och behandlar en fråga som antingen en speciell sorts politik eller som en fråga som står över politiken. Utifrån en vinkel kan säkerhetisering alltså ses som en extremare version eller en intensifiering av politisering (Buzan et al. 1998:23,29). Men säkerhetisering kan även ses som motsatt till politisering. Politisering är att få en fråga att framstå som öppen där det finns ett val att göra, något att fatta beslut om. Säkerhetisering kan beskrivas som att flytta något från det som Buzan et al. omnämner som ”the normal haggling of politics” till att istället bli behandlat av uppsatta politiker prioriterat över andra frågor. Vidare menar de att säkerhetisering av en fråga ska ses som något negativt då det misslyckats att hantera frågan med normala politiska medel (Buzan et al. 1998: 29).

Att använda säkerhetsiering som teoretisk utgångspunkt är i ett hänseende att begränsa sättet att se på EU:s migrationspolitik. Men görs valet att se säkerhetisering som en intensifiering av politisering blir det även möjligt att studera delar av migrationspolitiken som kanske inte blir säkerhetiserade, eller en minskning av säkerhetisering. Detta angreppssätt kommer att användas i denna uppsats.

2.2 Säkerhetisering, EU, migration och gränser

Skapandet av ett område av fri rörlighet för varor, tjänster, kapital och personer inom EU innebär att nationella gränserns roll minskar. Den ökade interdependensen mellan unionens stater leder till att problem och hot blir gemensamma utmaningar för medlemsländerna. Säkerhetshoten mot EU är inte i första hand krig, utan andra frågor hamnar istället i fokus som hot (Britz et al. 2007:16). Walter skriver om att det som hotar Europa inte längre är stater utan istället transnationella sociala hot. ”a security field has been assembled through elite and public discourses which brings together crime, drugs, asylum seekers, human smugglers, terrorists and so on, as though their association were quite natural.” Han menar även att detta sker sammanhängande med en distansering till mänskliga rättigheter m.m. (Walters 2002:570). Huysmans anser att denna sammanlänkning av olika hot görs i ett försök att få en överblick över problemen som uppkommit med den fria rörligheten för människor (2006:71). Med skapandet av fri rörlighet inom EU och införlivandet av Schengensamarbetet i unionen så har så kallade kompensatoriska åtgärder utarbetats för att hantera dess problem och det antagna säkerhetsunderskott som öppnandet av de inre gränserna

skapat (Andreas 2003:24). Bigo skriver hur "Insecurity is seen as growing so much that security needs to be extended beyond traditional limits" Detta har inneburit nya lagar och en större polis- och övervakningsapparat som sträcker sig över de fysiska gränserna (2000:94). Något som bidrar till en sammansmältning mellan intern- och extern säkerhet (Buzan et al. 1998:182) (Britz et al. 2007:17) (Walters 2002:570). Säkerhet blir större än frågan om försvar i traditionell mening och när gränsen ändras går den inre och yttre säkerheten samman. Även den traditionella militära funktionen hos gränsen förändras och förlorar den vikt som den tidigare haft (Andreas 2003:5).

När migration studeras utifrån säkerhetsisering görs det främst med utgångspunkt ur samhälls säkerhet med fokus på migration som ett hot mot identitet och homogenitet (Waever et al. 1993:23). Detta behandlas bland annat av Ole Weaever et al. i *Identity migration and the new security agenda in Europe*. I denna uppsats kommer dock angreppssättet att utgå bredare från säkerhetsisering. Detta för att kunna få med flera olika perspektiv på vad migration kan betyda för unionen.

En förtjänstfull klassificering av invandring som en säkerhetsfråga för EU görs av Huysmans genom en indelning av invandring i tre teman; inre säkerhet, kulturell identitet samt välfärd, (krisen för välfärdsstaten) (2006:69). Han skriver att "migration has been increasingly presented as a danger to public order, cultural identity and domestic and labour market stability (2000b:752). Detta har viss överensstämmelse med en indelning som görs av A Ceyhan och A. Tsoukala och som beskrivs av Tsoukala i *Looking at Migrants as Enemies*. Dessa två författare menar att migration som hot formuleras runt tre olika principer. En socioekonomiskprincip, en säkerhetsprincip samt en identitetsprincip. (Tsoukala 2005:163). Huysmans samt A Ceyhan och A. Tsoukala kategorisering av migrationens problemområden kommer i denna uppsats att vara de centrala referentobjekten, det som man anser att migrationen hotar. Hur de används i analysen kommer att diskuteras utförligare under metodavsnittet.

3 Metod och Material

Denna uppsats bygger på två frågeställningar som besvaras med hjälp av två olika metodologiska angreppssätt. För att studera hur migration framställs i EU:s policy används textanalys. Den typ av textanalys som används är diskursanalys applicerad på olika policydokument som behandlar migration. Hur gränsen kommer till uttryck i migrationspolitiken studeras utifrån två modeller som behandlar olika typer av gränser.

3.1 Diskursanalytisk metod

Att använda sig av diskursanalys som metod fungerar väl tillsammans med säkerhetisering då båda ser på det som uttrycks som centralt. Buzan et al. skriver i, *Security a new framework for analysis*, att "The way to study securitisation is to study discourses and political constellations" (Buzan et al. 1998:25). Diskursanalys är att "kartlägga de processer där vi kämpar om hur tecknens betydelse ska fastställas" (Winther Jørgensen, Phillips 1999:32) Säkerhetisering kan ses som denna typ av process där man försöker rama in något som en fråga om säkerhet.

En utgångspunkt för diskursanalys är att man inte kan nå verkligheten utanför diskursen och att det därför är själva diskursen som studeras (Winther Jørgensen, Phillips 1999:28). När diskurs används i denna uppsats behandlas det med utgångspunkt i Whinter Jørgensen och Phillips definition som ett analytiskt begrepp, något som läggs över verkligheten för att skapa en ram för undersökningen. Diskurser är alltså något som forskaren konstruerar mer än något som finns och som objektivt ska kartläggas. (Whinter-Jørgensen, Phillips 1999:137) Diskursers utformande och avgränsningar formas alltså av frågorna som ställs i undersökningen och av vad det är som studeras. Arbetet med att avgränsa diskurser blir därför något som pågår även i analysen av det konkreta materialet. Då diskurser är något som man som diskursanalytiker konstruera och det inte är något objektivt är det också viktigt att vara medveten om hur ens egen förståelse påverkar utformandet av diskurser. Förkunskaper, infallsvinklar, och utvalda teorier kan sätta gränser för vad som blir synligt i texter och påverka valen som görs i utformandet av diskurser.

För att kunna studera området migration kommer migration i denna uppsats att ses som en diskursordning med fyra olika diskurser. Diskursordning betecknar en ordning med flera olika diskurser som delvis täcker samma terräng som de

kämpar om att ge innehåll åt var och en på sitt sätt. Diskursordningen hjälper till att se var olika diskurser dominerar samt hur konflikter och överensstämmelser ser ut. Det handlar alltså inte enbart om att se vart det råder strid utan även var de olika diskurserna är överens, ”vilka självklarheter som alla diskurser är eniga om” (Jørgensen Whinter, Phillips 1999:135).

För att kunna utveckla dessa diskurser tas utgångspunkten i de tre olika referensobjekten från teoristycket dvs. Huysmans samt A. Ceyhan och A. Tsoukalas kategorisering av migration som säkerhetsfråga. Hur diskurserna konkret utformas behandlas i analysdelen då deras avgränsningar och innehåll utvecklas i relation till källmaterialet. Precis som dessa tre referensobjekt så har diskurserna ett säkerhetsperspektiv. Det är dock även viktigt att få med aspekter där migration inte säkerhetsiseras, eller om så är fallet av-säkerhetsiseras. Därför kommer det i utvecklingen av diskurserna även att öppnas upp för aspekter där migration behandlas som mer än en fråga om säkerhet. De tre ovan nämnda teman för diskurser kommer även att kompletteras med en fjärde diskurs som behandlar mänsklig säkerhet och mänskliga rättigheter. Mänsklig säkerhet är ett perspektiv på säkerhet som sätter individen och dess behov i fokus (Kaldor et al. 2007:284). Då, som det skrivits ovan, hur EU ställer sig i migrationsfrågan visar på vad EU vill vara, vore det fel att inte se om det finns utrymme i diskursordningen för denna typ av värden. Det hänvisas även till begreppet mänsklig säkerhet i uppföljningen till den Europeiska säkerhetsstrategin (2008:10) och det är därför berättigat att se om detta är något som har inverkan på migrationspolitiken. De fyra diskurserna kommer att delas in under följande rubriker; Gränssäkerhetsdiskurs, Inkluderings- och exkluderingsdiskurs, Socioekonomiskdiskurs, Mänskliga rättigheters- och mänsklig säkerhetsdiskurs.

Som en del av och ett komplement till de olika diskurserna kommer ekvivalenskedjor att användas. Ekvivalenskedjor används inom diskursanalys för att ge centrala tecken, vad Whinter Jørgensen och Phillips kallar knutpunkter eller knuttecken, mening. Genom att se vad ett knuttecken likställs med för andra tecken och hur de kopplas samman får man en bild av vad tecknen betyder i den specifika diskursen (Jørgensen, Phillips 1999:58). Ekvivalenskedjor handlar dock inte enbart om vad man sätter likhetstecken mellan utan det framkommer också vad man ställer det emot (Whinter-Jørgensen och Phillips 1999:50). Ekvivalenskedjor användas i denna uppsats som ett verktyg för att se vilka begrepp som migration, och olika typer av migration, länkas till och hur denna länk underbyggs.

Vissa av tecknen i en ekvivalenskedja kan vara så kallade flytande signifikanter, tecken som olika diskurser försöker ge en egen betydelse, dvs. som det råder strid om och vars betydelse man kämpar om att definiera (Jørgensen Whinter, Phillips 1999:35,37). Flytande signifikanter kan dock även vara ett verktyg för att utveckla en diskursordning då de visar på att det finns signifikanter som ingen diskurs har lyckats fixera (Jørgensen Whinter, Phillips 1999:141). Upplägget i denna uppsats är ett tvåstegsförfarande där först diskurserna behandlas i allmänhet och sedan de

flytande signifikanserna. Detta då det utifrån denna uppsats frågeställning och teoretiska utgångspunkt i säkerhetsisering är intressantare att se på att begrepp är flyttande och hur de definieras än hur de gör det specifikt i diskurs för diskurs. Det begrepp som främst studeras som flytande signifikanter är frihet och säkerhet. Dessa två begrepp är centrala i migrationspolitiken och även centrala ur ett säkerhetsperspektiv. Begreppen studeras i två stycken för att tydliggöra om det under tidsperioden 1999-2009 skett någon förändring i användandet av, och betydelsen i, dessa begrepp. Något som i sin tur kan visa på en förändring i inramningen av migrationspolitiken. Analysen av dessa begrepp bygger i första hand på de tre olika programmen för EU som ett område av frihet säkerhet och rättvisa.

3.2 Gränsanalytisk metod

Även gränsmodellerna fungerar väl tillsammans med säkerhetsiseringsteorin då gränsen har en stark säkerhetsaspekt. I den mån som gränsen inte säkerhetsiseras eller av-säkerhetsiseras är även det intressant utifrån ett säkerhetsperspektiv.

Två olika modeller används för att studera gränser. Den första är fokuserad på den fysiska och territoriella gränsen medan den andra tar upp även icke territoriella gränser. Båda modellerna utgår från idén att olika typer av gränser kan existera parallellt och eller överlappande. Använda tillsammans så ger de en dynamisk och vidgad bild av EU:s gräns samt gör det möjligt att få med flera olika perspektiv vad en gräns är och kan vara.

Den första gränsmodellen är en geopolitisk modell som behandlar fyra olika typer av territoriella gränser. Dessa är så kallade geostrategier utvecklade av William Walters i en artikel från 2004 gällande just EU:s gränser. Strategierna är olika konkurrerande och överlappande modeller som behandlar hur man organiserar gränsen och relaterar till ”det andra” utanför gränsen. Strategierna har även använts för att studera den europeiska grannskapspolitiken. samt Nya Zeelands gränser efter Andra Världskriget (Browning 2008), (Henry 2008). De olika modellernas utformande kommer att behandlas specifikt i analysdelen av uppsatsen.

Den andra gränsmodellen går utanför ett strikt fysisk perspektiv på gränsen och är Andrew Geddes indelning i gränser som territoriella, organisatoriska eller konceptuella (Geddes, 2005, Geddes 2009). Den territoriella gränsen står för den plats i hav, luft och land där exkluderingen görs medan den organisatoriska handlar om tillgång till arbetsmarknad välfärdsstat och medborgarskap. Den konceptuella gränsen behandlar ämnen som tillhörighet och identitet. Geddes menar att när den europeiska integrationen förändrar gränsen handlar det inte bara om gränsens läge utan även om dess betydelse (2009:13). Enligt Geddes är det inte bara den territoriella gränsen som är bärare av den betydelse och de värden

som gränsen kan stå för, även de två andra typerna av gränser är central för förståelsen av hur migrationsdilemmat synliggörs (2009:14).

3.3 EU som aktör

Utgångspunkten i denna studie är synen på EU som en aktör. Det finns problem med att ta en sådan utgångspunkt. EU är inte en enad aktör utan unionen består av 27 olika stater med olika viljor. För att kunna studera specifikt EU:s politik på området är det dock en förutsättning att se på EU som en aktör. En kritik mot detta synsätt är att fokus hamnar mer på resultat än på process (White 2004:17). Emellertid är det som studeras i denna uppsats just resultatet och den specifika policyn och inte processen för att nå dit som sådan.

När det hänvisas till EU:s ståndpunkt eller EU:s policy är det som åsyftas alltså de ståndpunkter som kommit till uttryck i olika policydokumenten från unionen. De studerade dokumenten är inte rättsligt bindande utan har karaktären av politiska målsättningar men kan sägas vara politiskt bindanden för medlemsstaterna (Södersten 2009: 1), (Sedelmeier:2004:131),(EU- Upplysningen Sveriges riksdag 2009). Då dokumenten är uttryck för unionens åsikter och det krävs enhällighet alternativt majoritet för att de ska antas är det som uttrycks allmänt hållna gemensamma ståndpunkter. Det kan dock även vara intressant att beakta att likväl som dokumenten bygger på den policy som redan finns och de värderingar som EU står för så kan formuleringar i dokumenten bidra till att skapa dessa. Sedelmeier menar att gemensamma deklARATIONER kan betona vissa normer som ett resultat av kompromisser och även på grund av förbiseende av semantiska detaljer. Men om de tolkas som kollektiva åtaganden leder det till att de blir uttryck för policy (2004:132). Det är även värt att notera att när vissa institutionella val väl är gjorda och vissa regler har blivit antagna begränsar det möjligheten att lämna den valda vägen och att få till stånd institutionell förändring (Lindner 2003:916).

3.4 Material

I den första analysdelen av uppsatsen, diskursanalysen, används förstahandskällor i form av policydokument från EU. De dokument som används sträcker sig mellan åren 1999-2008. Flertalet av dokumenten är från de senaste åren. Det är dock även relevant att ha med tidigare dokument då det är här som den aktuella utvecklingen tagit sin start. Stor fokus ligger på de tre olika programmen för ett område för frihet säkerhet och rättvisa som kommer ut vart femte år med början i *Tammerforsprogrammet* 1999 följt av *Haagprogrammet* 2004 samt det kommande *Stockholmsprogrammet*. Då *Stockholmsprogrammet* inte kommer förrän i slutet av 2009 kommer istället ett av de dokument som ligger till grund

för det att användas, *An area of freedom security and justice serving the citizen*. Även uppföljningen till *Tammerforsprogrammet* används.

Övriga dokument som studeras har valts för att de har en central roll i den utveckling av EU:s migrationspolitik som skett från *Tammerforsprogrammet* och fram tills idag. De är även dokument som i största möjliga utsträckning behandlar alla typer av migration från tredjeland. Dokument som behandlar endast en typ av invandring har alltså valts bort. *Om en invandringspolitik för gemenskapen* kom ut året efter *Tammerforsprogrammet* och är ett svar på krav uttryckta där om att utveckla en gemensam politik inom EU gällande invandring (Europeiska rådet 1999:3). Även ”*A global approach to migration* från 2005 samt dess uppföljning bygger på krav uttryckta i *Tammerforsprogrammet* gällande partnerskap med ursprungsländer. Dessa två dokument är intressanta att ha med i denna studie då de fokuserar på den externa dimensionen i EU:s migrations politik. *A common immigration policy for Europe: Principles, actions and tools* från 2008 är betydelsefull då den bygger på Haagprogrammet och har som mål att leverera de kvarvarande elementen gällande invandring och asyl från detta program. Samma år antog Europeiska rådet *European Pact on Immigration and Asylum* ett dokument som Frankrike tog initiativet till under sitt ordförandeskap i EU. Detta dokument är intressant då det utifrån ett diskursanalytiskt perspektiv skiljer sig på intressanta punkter från kommissionen text från samma år.

De dokument som används är främst dokument från kommissionen då denna har ett stort inflyttande på EU:s dagordning och policy (Hansen 2008:18). Kommissionen ska även agera för unionen som helhet och inte ta instruktioner från sina hemländers regeringar. Den blir därav en bra representant för EU:s ståndpunkter (EU:s webbportal 2009). Även två konklusioner från ordförandeskap studeras, *Tammerforsprogrammet* samt konklusionen som innehåller *A global approach to migration*. Ytterligare ett rådsdokument som studeras är *European pact om immigration and asylum*. För att få med hur EU ser på säkerhet i generella termer används även EU:s säkerhetsstrategi från 2003 samt uppföljningen av den samma. Säkerhetsstrategin är utvecklad av EU:s ministerråd under ledning av Javier Solana (Biscop 2008:5).

I gränsanalysen används också förstahandskällor men även andrahandskällor används i form av att de olika gränssmodellerna. Uppsatsens analys relateras till de slutsatser som tidigare dragits när modellerna applicerats på EU:s gränser.

4 Diskursanalys

I denna del av uppsatsen beskrivs först diskursordningen och dess avgränsningar så som den är utvecklad utifrån EU:s policy på migrationsområdet. Diskursordningen ger en grund för att sedan utveckla de olika diskurserna. Detta görs i enlighet med de grundförutsättningar som är förklarade i teori- och metodavsnitten. Diskursanalysen visar hur migrationspolitiken är utformad genom hur de olika diskurserna täcker in diskursordningen. Diskurserna bygger på teman utifrån säkerhetisering men kommer även att bredas ut från säkerhet i den mån som migrationspolicyn gör det.

Avslutningsvis används flytande signifikanter för att närmare studera begreppen frihet och säkerhet. Två begrepp som är starkt knutna till migration bland annat genom EU:s politik för ett område av frihet, säkerhet och rättvisa. Upplägget är alltså i två steg, först diskursordningen och diskurserna och sedan de flytande signifikanserna.

4.1 Migration som diskursordning

Den migration som behandlas i denna uppsats och det som åsyftas med migration är invandring in i EU av tredjelandsmedborgare. I meddelandet från kommissionen *Om en invandringspolitik för gemenskapen*, görs indelningen av invandringen in i EU från tredjeland i tre kategorier, ”humanitära skäl, familjeåterförening samt invandring som kan beskrivas som driven av ekonomiska och marknadsmässiga krafter”(2000:12). En annan indelning som görs i samma dokument är i tre typer av migrationsströmmar legala, illegala och de som söker skydd av humanitära skäl (2000:12). Denna senare åtskillnad är genomgående använd även i övriga av de studerade policydokumenten och det gör den därför betydelsefull och lämplig som grund för denna diskursordning. Indelningen är även passande att använda då den skiljer på två olika typer av invandring driven av ekonomiska och marknadsmässiga krafter, den legala och den illegala.

I *Tammerforsprogrammet* från 1999 beskriver man under rubriken *En gemensam asyl och migrationspolitik i EU* asyl och migration som skilda men närbesläktade frågor (Europeiska rådet 1999:3). När migration behandlas tas alltså även asyl upp. Dock kan det ibland, då migration och asyl är åtskilda frågor, vara svårt att veta huruvida även asyl är åsyftad och inkluderad i vissa formuleringar och

åtgärder. Samtidigt är det oundvikligt att de båda frågorna knyts samman då illegal invandring och asyl tillhör samma flöden, det som i kommissionens dokument omnämns som blandade migrations strömmar (mixed migration flows) (2000:8). Även människohandel kan sägas tillhöra dessa flöden och omnämns i vissa av dokumenten. I denna uppsats ingår den emellertid inte i diskursordningen då den inom EU behandlas mer som en fråga om gränsöverskridande brottslighet än som en fråga om migration.

Migrationsdiskursordningen för denna uppsats innefattar alltså legal invandring, illegal invandring och asylinvandring in i EU av tredjelandsmedborgare.

4.2 Gränssäkerhetsdiskurs

I EU:s migrationspolitik understryks vikten av att kontrollera migrationen. Inflödet av migranter måste kontrolleras vid gränsen och detta gör att migration kopplas samman med andra frågor som rör gränskontroll dvs. organiserad brottslighet och terrorism. Verktygen för att bekämpa alla dessa tre hot blir i stort sett desamma. I *A Common Immigration Policy for Europe* från 2008 skrivs att vad gäller säkerhet, migration och integrerad gränshantering så ska gräns- och tullsamarbete utvecklas i sammanhang med förhindrandet av andra trygghets och säkerhets relaterade hot (Europeiska kommissionen 2008:12). I diskussionen om ett område av fri rörlighet blir frihet för EU och dess medborgare alltså en säkerhetsfråga som leder till kontroll av unionens yttre gränser och de som rör sig in över dessa.

I EU:s säkerhetsstrategi beskrivs den hotbild som Europa står inför. Hoten beskrivs som nya typer av hot som varken är rent militära eller kan hanteras med rent militära medel. Där står även att försvarslinjen för dessa hot ofta kommer att ligga utomlands (Europeiska rådet 2003:7). Det framhålls även att med öppnandet av de inre gränserna så är ”de inre och yttre säkerhetsaspekterna oupplösligen förenade” (Europeiska rådet 2003:2). Detta återknyts det till i kommissionens dokument från 2009 i utvecklandet av en inre säkerhetsstrategi som ska vara hoplänkad med den yttre, något som ska stärka länken mellan aktion inom och utanför unionen (2009:14).

När migration blir en säkerhetsfråga är det den illegala invandringen som är hotet vid gränsen. Den som måste stoppas och återvända när den kommit in. Genom formuleringar som att det finns ett ”urgent need to step up action” och migration som ett tryck på EU samt som något som måste bekämpas (Europeiska kommissionen 2000:12), (Europeiska kommissionen 2005:6), (Europeiska kommissionen 2006:2) målas illegal invandring upp som ett kraftfullt hot mot unionen. När trygghet i närområdet behandlas i säkerhetsstrategin från 2003 nämns ”exploderande befolkningstillväxt vid gränserna” utgöra ett problem för Europa (Europeiska rådet 2003:7). Även genom att skriva att illegal migration ska

bekämpas och migrationsflöden hanteras (Europeiska rådet 2008a:9) görs en tydlig utskiljning av den illegala invandringen. Även valet av att använda ordet illegal istället för irreguljär när den illegala invandringen behandlas gör anknytningen till hot och även än starkare.

I denna diskurs kopplas invandring, i första hand den illegala, samman med brottslighet och även terrorism då dessa är de två andra hot som försöker korsa gränsen. Genom att koppla migrationen till dessa och även genom användandet av de formuleringar som skrivits ovan stärks länken till bilden av migration som ett hot och något som måste kontrolleras. Det är tydligt att migration beskrivs i säkerhetstermer och utifrån denna diskurs så finns det inom EU försök till säkerhetsisering av migrationspolitiken inom unionen. Denna diskurs är en gränssäkerhetsdiskurs men som säkerhetsstrategin visar på så sträcker sig ”gränskontrollen” även utanför gränsen.

4.3 Inkluderings- och exkluderingsdiskurs

Det som i policydokumenten understryker att invandraren är annorlunda än ”oss” är fokus på integrationen av invandraren i det europeiska samhället. Som Huysmans skriver kan även en stor fokus på integration tyda på en uppfattning om att det fanns homogenitet innan invandraren kom (Huysmans 2006:75). I detta fall att det ska finnas en europeisk identitet att skydda. I *Om en invandringspolitik för gemenskapen* från 2000 står det att en av de stora utmaningarna för EU inom området invandringspolitik är att ”framgångsrikt integrera medborgare från tredjeland så att ekonomisk och social sammanhållning kan bibehållas” (Europeiska Kommissionen 2000:11). Vidare står det att ”många lagligen bosatta invandrare har lyckats med integrationen och ger ett värdefullt bidrag till värdlandets ekonomiska och sociala utveckling” (2000:19). Lyckad integration är således här att kunna bidra till värdlandet, ekonomiskt och socialt. Motsatsen till lyckad integrationen beskrivs indirekt som social utslagning och ”därmed relaterade problem som t.ex. kriminalitet” (2000:19). En ointegrerad invandrare blir följaktligen ett hot mot värdlandet i form av t.ex. brottslighet och ekonomisk belastning. Genom att skriva att den berikning som invandring erbjuder bara kan släppas fri genom att förbättra integrationen i värdlandet (2009:26) blir varje invandrare ett hot om integrationen av den misslyckas. De som åsyftas för integrering är de legala invandrarna och de som fått asyl. Den illegala invandraren blir aldrig integrerad då denna plan inte gäller denne och därigenom är den alltid ett hot mot samhället.

I stycket om integration i dokumentet från 2000 skriver man även om hur EU ”är ett pluralistiskt samhälle som berikas av många skilda kulturella och sociala traditioner, som i framtiden kommer att bli ännu fler” (2000:19). Främjandet av ett pluralistiskt samhälle beskrivs som en förutsättning för en proaktiv invandringspolitik. Vidare behandlas vikten av att understryka fördelarna med

invandring och kulturell mångfald samt att det måste arbetas aktivt mot rasism och främlingsfientlighet (2000:22). Även i *A common Immigration Policy for Europe* från 2008 beskrivs det hur invandring kan berika unionen genom kulturellt mångfald (Europeiska kommissionen 2008:3).

Det tydliga fokus på integration som beskrivits ovan kan kontrasteras av en något motsatt bild. Samtidigt som vikten av integration betonas så beskrivs den som något som inte gäller alla i samma utsträckning. I *European Pact on Immigration and Asylum* står det att medlemsländerna ska "Promote the harmonious integration in their host countries of immigrants who are likely to settle permanently" (Europeiska rådet 2008a:5). Detta syftar på att ett permanent bosättande inte är målet med all invandring och att integrationen därför inte gäller alla som invandrat till ett EU-land. Detta hör samman med hur EU ser på migration som "flexibel rörelse mellan länder istället för ett enkelriktat flöde" (Europeiska kommissionen 2000:14). Att ha invandrat till EU är alltså inte en permanent handling. I samma dokument beskrivs även migration, enligt de nya migrationstendenserna, som "ett mobilitetsmönster som uppmuntrar migranter att bibehålla och utveckla banden med sina ursprungsländer" (2000:8). I uppföljningen till *Global Approach to Migration* beskrivs även att migrationen ska vara cirkulär (Europeiska kommissionen 2006:7).

Idén att migrationen ska vara rörlig leder också till att typen av vistelse och vistelsens längd inverkar på de rättigheter som individen får inom unionen (Europeiska kommissionen 2000:18). De rättigheter som legala migranter får ska vara "i stort sett samma rättigheter och skyldigheter som EU-medborgare." (Europeiska kommissionen 2000:16). I dokumentet från 2009 omnämns det som jämförbara rättigheter (Europeiska kommissionen 2009:25). Det är alltså inte samma rättigheter som för EU-medborgare. Istället ska tredjelandsmedborgare få ett samhällsmedborgarskap som ska utgå från stadgan om de grundläggande rättigheterna.

I denna diskurs finns det alltså två möjliga kedjor. En kedja som länkar invandraren till inkludering, integration, social och ekonomisk utveckling samt en som länkar invandraren till motsatsen när integrationen misslyckas. Samtidigt tecknas en tredje bild där migration beskrivs som ett rörelsemönster, något tillfälligt och flexibelt. Länken till social och ekonomisk utveckling antas finnas kvar medan länken till inkludering dvs. integration har försvunnit eller minskat. Detta ger bilden av att integrationen inte har den vikt som den inledningsvis beskrevs ha. Något som även borde kunna få effekt på bilden av den ointegrerade invandraren som ett hot.

4.4 Socioekonomiskdiskurs

Ur ett socioekonomiskt hänseende kan migration beskrivas som både ett hot i form av kostnader för välfärdssystemet och den illegala billiga arbetskraften som ett hot mot medborgarnas arbeten. Detta är något som Huysmans skriver om gällande migration och säkerhet (Huysman:2006:77ff). Migration kan emellertid även beskrivas som något positivt. I EU:s migrationspolitik beskrivs invandring som en möjlighet för en union som har en åldrande befolkning och låga födslootal samt brist på arbetskraft, ”EU will need migrants to ensure the sustainability of its labour market given its demographic development” (Europeiska kommissionen 2006:2). I *En invandringspolitik för gemenskapen* står det att ”den nuvarande ”nollpolitiken” när det gäller invandring...har spelat ut sin roll” (Europeiska kommissionen 2000:6). Invandringen är ur detta hänseende inte längre ett hot mot välfärden utan en räddning för den. Det som här åsyftas är den legala invandringen, den önskade, skild från den illegala, oönskade. I inledningen till *European Pact on Immigration and Asylum* skrivs det på nytt om nollpolitiken och då beskrivs den som både realistisk och farlig (Europeiska rådet 2008:1). Samtidigt så står det i *Om en invandringspolitik för gemenskapen* att arbetstillfällena ska erbjudas till EU medborgare i första hand (Europeiska kommissionen 2000:19).

Beträffande den illegala invandringen framhålls att kostnaderna för denna, sociala och ekonomiska, inte är ett problem enbart för mottagarländerna (Europeiska kommissionen 2005:9). I *The Global Approach to Migration* är relationen till ursprungs och transitländer för migration central. Här finns fokus på utveckling och att komma till rätta med grundorsaker till invandring. Även utvecklingsstöd har en central roll och stöd till länder för att själva kunna bättre hantera, samt själva ta emot, invandrare och asylsökande (Europeiska rådet 2008a:11). När det gäller den legala invandringen står det i uppföljningen till *A Global approach to migration* att målet är att ”ensure that migration works to the benefit all countries concerned” (Europeiska rådet 2005:9). Det som ska undvikas är kompetensflykt (braindrain) m.m. och att utvandringen ska få negativa effekter för ursprungsländerna (Europeiska kommissionen 2006:8).

Frågan om asyl hamnar någonstans mitt emellan den legala och den illegala invandringen då den inte är önskad men den kan inte heller vara oönskad. Detta då EU har förbundit sig till att ta emot flyktingar och det skulle vara emot EU:s värderingar att inte ta emot personer som söker asyl på giltiga grunder (Europeiska rådet 1999:2). Det skrivs i *Om en invandringspolitik för gemenskapen* att unionen även ska ta tillvara på den kompetens som finns hos de som fått asyl. ”Arbetstillstånd [är] en individuell rättighet och kan inte göras avhängig av någon ekonomisk behovsprövning” (Europeiska kommissionen 2000:13). Det socioekonomiska hotet blir den falska asylsökande, den som kommer in i unionen och utnyttjar systemet samt tar plats från ”verkliga flyktingar.” Dessa ogrundade ansökningar måste förhindras (Europeiska kommissionen 2004:9). Även de som

utnyttjar välfärdsförmåner omnämns. Denna beskrivning av invandraren och vad Huysmans kallar ”Welfare chauvinism”(2006:77) får dock inte mycket utrymme i de olika dokumenten.

Från att tidigare ha kopplats samman med kostnader, utnyttjande av systemet och hot mot välfärden så kopplas migrationen allt mer samman med positiva värden som välfärd. Det är när det gäller den legala invandringen som denna länk görs men det ska noteras att den positiva länken till legal invandring och välfärd får större utrymme än länken mellan motsatsen och illegala invandring. Genom denna starka länkning av legal invandring till välfärd så skiljs den tydligt från övrig migration. I det hänseendet rör den sig bort från migrationspolitiken och migration som diskursordning och närmare välfärdspolitik samt arbetsmarknadspolitik mot en diskursordning om välfärd.

4.5 Mänskliga rättigheters - och mänsklig säkerhetsdiskurs

Det finns ett flertal platser i policydokumenten där det hänvisas till grundläggande fri- och rättigheter samt mänskligvärdighet. Detta görs främst när asylfrågor diskuteras men även när det gäller illegal invandring, exempelvis vid undvikande av humanitära katastrofer ”Saveing lives at sea” (Europeiska rådet 2005:10). I *Tammerforsprogrammet* står det att ”Det skulle stå i strid mot europeiska traditioner att förvägra människor denna frihet när de lever under omständigheter som får dem att på goda grunder söka tillträde till vårt territorium.” (Europeiska rådet 1999:2). Den frihet som åsyftas är ”åtagande om frihet som grundar sig på mänskliga rättigheter, demokratiska institutioner och rättstatsprincipen”(1999:2). Även i dokumenten från 2005 och 2009 hänvisas det till grundläggande fri- och rättigheter samt mänskligvärdighet. ”Respect for the rights and dignity of third country nationals, including in an irregular situation, in the union must always remain a guiding principle in the EU” (Europeiska kommissionen 2005:9). ”The union should confirm its humanitarian tradition by offering its protection generously to those who need it ” (Europeiska kommissionen2009:6).

Förutom de humanitära skyldigheter som unionen anser sig ha hänvisas det även till rättsliga skyldigheter. ”Migration and asylum policies must comply with the norms of international law, human rights, human dignity and refugees” (Europeiska kommissionen 2000: 2). Det skrivs även om att söka asyl är just en rättighet och hur denna rättighet ska respekteras exempelvis i *European pact on immigration and asylum*. ”The necessary strengthening of European border controls should not prevent access to protection systems by those people entitled to benefit under them (Europeiska rådet 2008a:10). Asylfrågan och behandlingen av illegala invandrare är för EU alltså en fråga om värderingar men även en fråga om skyldighet inför internationell rätt.

I uppföljningen till den Europeiska Säkerhetsstrategin från 2008 står det att unionen ska arbeta med att ”fortsätta integrera människorätsfrågor...genom en metod som grundar sig på mänskliga resurser och som överensstämmer med begreppet för människors säkerhet” (Europeiska rådet 2008b:10). När det gäller migration skiljs det tydligt mellan säkerhet för EU och säkerheten för invandrare. ”Security of our societies and of immigrants themselves”(Europeiska kommissionen 2008a:3). Det understryks att det måste finnas en balans mellan individuell integritet och kollektiv säkerhet. (Europeiska kommissionen 2008:3). ”maintaining...security must go hand in hand with absolute respect for human rights and international protection” (Europeiska kommissionen 2009:18). Det finns alltså en motsättning mellan den individuella och den kollektiva säkerheten, eller om man så vill mellan att upprätthålla mänskliga rättigheter och att upprätthålla säkerhet inom unionen. Unionens säkerhet och individens säkerhet är skilda saker.

De övriga diskurserna har alla en säkerhetsdimension där EU står i centrum, denna diskurs skiljer sig från detta då individen här är mer central. I denna diskurs länkas migration till värden som respekt och trygghet och till rättigheter som EU ser sig skyldig att upprätthålla. Länken till trygghet för migranten står dock i någon form av motsatsförhållande till tryggheten för unionen och den vikt som läggs vid det försvagar diskursens roll i diskursordningen.

4.6 Frihet i ett område av frihet, säkerhet och rättvisa

EU:s migrationspolitik har utvecklats inom ramen för ett område av frihet, säkerhet och rättvisa. Ett område av frihet, säkerhet och rättvisa blev ett mål för EU i samband med att Amsterdamfördraget antogs. Europeiska rådets möte i Tammerfors 1999 och antagandet av *Tammerforsprogrammet* förde dessa tre mål högt på EU:s dagordning. I inledningen till resultatet från Tammerfors programmet som kom 2004 står det att kommissionen alltid har varit angelägen om att garantera en balans mellan frihet, säkerhet och rättvisa. Att finna en balans mellan dessa tre begrepp anses alltså inte vara helt okomplicerat. Säkerhet används även som något som man måste komplettera med när det gäller rättvisa och frihet. Det skrivs exempelvis om att medborgarnas önskemål om fullständig rörelsefrihet och krav på respekt för rättigheter sammanfaller med starka krav att leva under säkra förhållanden samt att det krävs ”en hög säkerhetsnivå så dessa rättigheter kan utövas fullt ut” (Europeiska kommissionen 2004::4,15). I viss mån blir friheten och rättigheterna alltså förevändningar för en ökad säkerhet.

När EU behandlar frågan om migration beskrivs den i stor utsträckning som en fråga om frihet och som fri rörlighet för personer. Det betyder frihet att resa för EU-medborgaren medan det betyder motsatsen, kontroll, för tredjelandsmedborgaren. Ett tydligt exempel är hur migrationspolitik i Haagprogrammet behandlas under rubriken stärkande av frihet (Europeiska

kommissionen 2005:14). Även gränspolitik återfinns i ett stycke med frihet i rubriken, ökad frihet. Detta trots att flera av de företeelser som denna gränspolitik ska reglera, terrorism och brottslighet, behandlas under rubriken säkerhet.

När det gäller den legala invandraren står denna ökade frihet för friheten att kunna arbeta och leva inom unionen. I asylfrågan står frihet för rätten att söka asyl och även rätten till frihet i form av skydd från förtryck. Det är när det gäller den illegala invandraren som länken mellan frihet och säkerhet blir som tydligast. Säkerheten dvs. kontrollen vid gränsen av bl.a. invandrare blir det sätt genom vilket friheten för EU:s medborgare praktiskt realiserar.

4.7 Frihet i ett område av välbefinnande, solidaritet och säkerhet

I kommissionens årliga policystrategi för 2008 finns fem strategiska mål uppsatta, välbefinnande, solidaritet, frihet, säkerhet samt en starkare roll för EU i världen. Dessa bygger på kommissionens agenda från 2004 som konstruerats utifrån begreppen välbefinnande, solidaritet och säkerhet (Carrera, Geyer 2007:1). I kommissionsdokumentet *A Common Immigration Policy for Europe*, har ett upplägg valts där texten struktureras enligt tre av dessa teman; välbefinnande, solidaritet och säkerhet. Ordet frihet, som använts flitigt i tidigare dokument har här förlorat sin framträdande roll. Detta är extra intressant då det står i stark kontrast till *European pact on immigration and asylum* från samma år där begreppet är utmärkande, speciellt i de första raderna av dokumentet. ”wide area of freedom... Increase in freedom... travel freely... Further strengthening the freedom” (Europeiska rådet 2008a:1). I ”*An area of freedom, security and justice serving the citizens*” har frihet försvunnit som en egen kategori, så som den fanns med i tidigare program. Här har migration istället lagts under rubriken ”promoting a more integrated society: a Europe that displays responsibility and solidarity in immigration and asylum matters.”

Jämfört med de tidigare programmen och även *European pact on immigration and asylum* finns det ett mindre fokus på frihet i *A common Immigration policy for Europe* och *An area of freedom, security and justice serving the citizens*. I dokumentet från 2008 struktureras texten kring välbefinnande, solidaritet och säkerhet istället för runt frihet säkerhet och rättvisa. I dokumentet från 2009 skriver man fortfarande om rättigheter och om säkerhet men istället för att använda sig av rubriken frihet ersätts den med solidaritet. Det blir synligt hur säkerhet fått en mer tydlig roll i texterna i samband med att begreppet frihets roll blivit mindre framträdande. I dokumentet från 2009 behandlas migration både under solidaritet och under säkerhet, ”a europe that protects.” Tidigare program har varit försiktiga med att skriva om migration under rubriker knutna till säkerhet.

Begreppet solidaritet får i dessa senare dokument en bredare betydelse, främst genom att i större utsträckning inkludera relationen till tredjeland och inte som tidigare vara centrerad på relationen mellan medlemsländerna. Mellan medlemsstaterna står solidaritet i första hand för att ansvar ska delas jämnt mellan medlemsstaterna, det ansvar som åsyftas är främst det ekonomiska (Europeiska kommissionen 2004:8). Gällande tredjeland är länken solidaritet partnerskaps och samarbete (Europeiska kommissionen 2006:2,4) (Europeiska kommissionen 2008:9). I kommissionens dokument från 2008 verkar dock solidariteten även stå för individens rätt till asyl som ett uttryck för europeiska solidaritetsvärderingar (2008:6).

Välstånd och migration behandlar främjandet av legal invandring och det som åsyftas är då arbetskraftsinvandring. Denna ska bidra till den socioekonomiska utvecklingen av EU och här hänvisas även till Lissabonstrategin (Europeiska kommissionen 2008:3).

5 Gränsanalys

Syftet med denna del av uppsatsen är att knyta EU:s migrationspolitik till två modeller gällande gränser. Genom att använda dessa modeller ges en mångskiftande bild av unionens gränser. Det ges utrymme för såväl säkerhetsisering som öppenhet m.m. utan att de olika skildringarna av gränsen behöver stå i motsatsförhållande till varandra.

Först behandlas geostrategierna som har fokus på territoriella gränser. Aspekter från diskurserna ovan används för att placera in EU:s migrationspolitik i dessa olika strategier. Detta kompletteras även med nya och för varje strategi intressanta reflektioner på de olika policydokumenten. Andra delen behandlar en modell som tar upp den territoriella bilden av gränsen men som även går utanför detta till att behandla organisatoriska och konceptuella gränser.

5.1 Geostrategier

5.1.1 The networked (non) border

Detta är den geostrategi som är närmast idén om en gränslös värld. Den överensstämmer väl med EU:s fördrag om avlägsnandet av hinder för fri rörlighet av människor, varor och tjänster inom unionen. The networked (non) border står dock inte för att kontrollen försvinner utan att den flyttas till såväl inom området som till nätverkssamarbete med utsidan. Det blir ett samarbete som sträcker sig ut för att hantera hoten som sträcker sig in (Walters 2004:679ff).

I den europeiska säkerhetsstrategin så delas denna syn på hot som Walters beskriver. Som nämnts tidigare så behandlar säkerhetsstrategin hur inre och yttre säkerhetsaspekter förenas och även att försvarslinjen för dessa ”nya hot” som man måste bemöta ofta ligger utomlands (Europeiska rådet 2003:7). Walter har i sin beskrivning av geostrategin fokus på samarbetet inom unionen där kontrollen blir oberoende av gränsen. Han tar inte alls i samma utsträckning upp det nätverkssamarbete som sträcker sig utanför unionens gränser. Walters beskriver de olika nätverkshoten och menar, med hänvisning till Bigo, att man knyter samman transnationella risker som migration, narkotikasmuggling, vapenhandel etc. frågor som tidigare var knutna till andra politiska områden. (Walters

2004:681) Exempelvis menar han att migration tidigare var knuten till arbetsmarknads policy. Som vi har sett i den socioekonomiska diskursen har den aktuella utvecklingen av EU:s invandringspolitik i relation till avfärdandet av nollpolitiken vad gäller invandring gjort att migration åter knyts till arbetsmarknadspolicy. Invandring knyts även till frågor som välfärd och till Lissabonstrategin, något som kan väljas att se som ett steg bort från säkerhetsisering av migration. Samtidigt är det endast den legala migrationen som detta gäller. Det är just gällande legal invandring, specifikt arbetskraftsinvandring som migrationen in i EU kan passa samman med bilden av en gränslös värld.

När det gäller illegal invandring är målet att stoppa invandraren innan den får tillgång till territoriet. De inre aspekterna här blir harmonisering av lagar och policy samt samarbete mellan olika statliga organ, något som Walter behandlar in sin artikel. Det som knyter den illegala invandringen till geostrategin om the networked (non) border är samarbete med länder utanför EU så som det uttrycks i *The Global Approach to Migration* och i uppföljningen till samma dokument. Där står det exempelvis om att hantera migration tillsammans med grannländer och om gemensam träning samt stärkt kontroll och nätverk för informationsutbyte. Även kapacitet för att kunna genomföra gemensamma operationer tas upp. (Europeiska kommissionen 2006:9,10). Här skrivs det även om att ha så kallade europeiska sambandsmän för invandringsspörsmål i afrikanska nyckelländer för transit och ursprung (Europeiska kommissionen 2006:9).

5.1.2 March

Denna geostrategi avser en förmodern territorialitet där stater och människor inte var delade av strikta gränser utan det istället fanns gränzoner. Detta var zoner av interaktion och assimilering mellan människor från väldigt olika kulturer. Gränsen blev en zon mellan makter och en buffertzon för att skydda och hålla kaos på avstånd (Walters: 2004:683ff). På detta kan flertalet av EU:s samarbeten med länder runtomkring unionen fungera som goda exempel. Det antagligen mest talande är den europeiska grannskapspolitiken. Ur ett migrationshänseende är Medelhavssamarbetet och samarbete med Afrika även väldigt relevant. När *The Global Approach to Migration* utvecklades var det just med fokus på länder som har sin omedelbara gräns till Europa, dvs. länderna runt Medelhavet samt de nordafrikanska länderna Marocko, Algeriet och Libyen.

Walter menar även att geostrategin March kan ses som ett spel där EU utnyttjar den politiska vilja hos vissa stater att gå med i EU, eller få andra fördelar (Walters:2004:684). Exempel på detta kan ses i EU:s migrationspolitik ”negotiations on readmission and visa facilitation with each neighbouring country should be envisaged once the proper preconditions have been met” (Europeiska kommissionen 2006:9). Det skrivs även om att bidrag från den Europeiska utvecklingsfonden kommer att bero på resultat av dialog mellan kommissionen

och partnerländer där migration är inkluderat (Europeiska kommissionen 2006:10).

Walter hävdar att det nätverkade samarbetet som den första geostrategin behandlar flyttar kontrollen från gamla gränser samtidigt som det hjälper till att upprätta geostrategin March i nya former, genom de organisatoriska möjligheterna som nätverk introducerar (Walters 2004:686). En sambandsman i Afrikan kan ses som ett nätverkssamarbete med utsidan samtidigt som det blir ett medel för EU att upprätthålla en buffertzonen mellan sig och det som anses hotfullt på utsidan.

5.1.3 Colonial frontiers

Denna geostrategi ser gränsen som en dynamisk plats, en mötesplats mellan en makt, en kultur och dess utsida. Gränsen blir ett rum för interaktion, assimilering, våld men även pacifikation. Den koloniala gränsen är rörlig och kan expandera utåt och är inte lika fast som en statsgräns. Den expanderande makten har makten att definiera vad som är rätt och riktigt. D.v.s. insidan kan forma utsidan efter sina preferenser något som leder till en gradvis inkorporering med insidan (Walters:2004:686ff). Vad gäller migration så är detta den geostrategi där minst överensstämmelse finns. Detta då EU:s invandringspolitik inte drivs av att vilja inkorporera insidan i unionen utan snarare, som i följande strategi, stänga ute. Visst finns det aspekter av att gränsen ska kunna göras mindre hård. Länder som följer EU:s rekommendationer får lättare visum för sina medborgare etc. (Europeiska kommissionen 2009:19). Att gränsen ska tas bort finns dock inte som alternativ.

5.1.4 Limes

Gränsen är i denna geostrategi mer permanent än den koloniala gränsen, även om den kan vara något rörlig. Med Limes strävas det efter att bevara vad *imperiet* har uppnått. Syftet är att bevara stabiliteten på insidan och stänga ute instabiliteten och oordningen på utsidan. Fokus är mer på detta än samarbete eller spridande av någon typ av värderingar. Samarbete förekommer dock med de som är "lika insidan" och de som insidan kan ha utbyte av samt handel med (Walters 2004:690ff). Detta stämmer väl överens med hur EU håller hårt på gränsen men samtidigt är positiv till att släppa in de invandrare som kan gynna unionen ekonomiskt. I dokumenten finns ingen tydlig dimension av att ett urval skulle göras baserat på kulturella kriterier, även om vikten av integration understryks. Unionen vill ha invandrare som har lätt att anpassa sig och som är villiga att integreras i unionen.

Limes är den strategi som har den tydligaste fysiska gränsen. Walter anser att Limes är tydligast vid EU:s gräns vid Medelhavet (Walters 2004:693). Denna är även en gräns som är starkt relevant när det gäller migration. I *The Globala*

Approach to Migration så gäller samarbetet, som skrivits tidigare, just länderna vid Medelhavet och i Nordafrika.

5.2 Territoriella, organisatoriska och konceptuella gränser

Den territoriella gränsen är den plats där exkluderingen görs och det är i första hand olika typer av denna gräns som geostrategierna behandlar. Som beskrivet i geostrategin *the networked (non) border* så har kontrollen, när den försvunnit vid den inre gränsen, förstärkts vid den yttre. Samtidigt har kontrollen innanför området inte försvunnit utan förändrats. I *A common Immigration Policy for Europe* beskrivs detta som att EU har en ”four tier approach” där kontroller utförs i alla de steg där migranter reser till unionen; på konsulat, vid ankomst, inuti territoriet och vid avresa från det (Europeiska kommissionen 2008:11). Betydelsen av den fysiska gränsen som ett sträck i marken minskar då det inte endast är vid denna gräns som invandraren kan bli stoppad. Kontrollen hamnar utanför gränsen genom det ökade samarbetet med tredjeland och i och med detta blir det tydligare vilka som ska ha inträde. Gränsen ska skyddas och kontrolleras och vilka som får tillträde till EU ska begränsas.

Samtidigt ser situationen för de som får tillträde annorlunda ut än för de som har ett naturligt tillträde, ett medborgarskap. Det är inte bara den fysiska gränsen som exkluderar migranten utan i lika stor utsträckning den organisatoriska (funktionella). Geddes skiljer mellan den territoriella gränsen där de söker inträde och den organisatoriska där de gör anspråk på vissa förmåner, välfärd etc. Även om friheten att röra sig fritt ska gälla även ”vissa” tredjelandsmedborgare så ser denna frihet annorlunda ut för dem. De har fått en tillgång till territoriet men de har ändå inte tillgång till allt det som erbjuds därinom. Även om integrationen är en viktig del av EU:s policy vad gäller migration både som positivt för migranten och som positivt för EU så ställs denna integration emot den tillfälliga statusen för invandraren, den cirkulära migrationen och uppmuntrandet av rörligheten.

Exkluderingen i EU är inte enbart att stänga ute illegala migranter från den fysiska gränsen utan även att stänga ute de legala från att ta del av alla de förmåner och rättigheter som medborgare i EU-länder har. Vissa grundläggande rättigheter ska dock gälla alla som är på territoriet, även illegala invandrare, exempelvis rätten till viss sjukvård (Europeiska kommissionen 2008:7). Geddes anser att det är ”desire to maintain key organizational borders of work, welfare and citizenship that motivates the desire to project borders of territory and to use the EU as an institutional venue to pursue external aspects of EU migration and asylum policy” (2005:790). Ur detta hänseende så är inte migranten i första hand ett hot mot territoriet utan ett hot mot samhället, ett socioekonomiskt hot. I uppföljningen till *Tammerforsprogrammet* står det att ”trovärdigheten hos en positiv och öppen invandringsstrategi beror också mycket på EU:s förmåga att hantera den olagliga

invandringen” (Europeiska kommissionen 2004:9). I försök att av-säkerhetisera den legala invandringen argumenteras det alltså för ökad säkerhetisering. Det görs gällande att kontrollen vid den fysiska gränsen är en förutsättning för att kunna realisera en öppen politik vad gäller legal invandring. Kontrollen blir därigenom ett villkor för att kunna vända migration från ett socioekonomiskt hot till en möjlighet. Även gällande asylinvandring används striktare kontroll som ett argument men här är syftet att säkerställa trovärdigheten för unionens gemensamma asylpolitik (Europeiska rådet 2009:34).

Den tredje typen av gräns som Geddes tar upp är den konceptuella som behandlar tillhörighet och identitet. Här är enligt EU:s policy integration viktig för att de invandrade ska känna sig som EU medborgare. Integrationen ska alltså ökas men samtidigt ska invandraren vara ständigt rörlig och inte erbjudas tillgång till vanliga nationella medborgarskap. Det som istället ska ges är ett EU-medborgarskap. I de studerade dokumenten har det skrivits mycket om vikten av integration men det är inte förrän i *An area of freedom security and justice serving the citizen* som den europeiska identiteten och medborgarskapet i EU kommer i fokus. Här menas att den Europeiska identiteten ska ses som ett komplement till den nationella (Europeiska rådet 2009:7). Detta stämmer väl med det något som Huysmans hävdar nämligen att nationen fortfarande kan vara referenspunkten för den kulturella identifikationen men inte längre för den politiska (2000a:159). Anderson skriver i boken *The frontiers of the European Union* om utvecklandet av en Europeisk identitet och om hur medvetenheten om en gemensam yttre gräns som utskiljer européer från icke européer kan bidra till formandet av en sådan. Denna identitet skulle dock vara mer baserad på en identifiering med institutioner än kultur (2001:115). Det kan vara intressant att fråga sig om det betyder att den identitet invandraren får tillgång till blir en nästintill enbart politisk identitet. Något som ur ett visst hänseende skulle stämma väl överens med hur EU vill se migration som ett mobilitetsmönster samt att starka band till ursprungslandet ska upprätthållas. I *European pact on Immigration and Asylum* skrivs det dock om att i integrationsarbete understryka respekt för identiteten för medlemsstaterna, deras grundläggande värden och för EU. De värden som det hänvisas till är “human rights, freedom of opinion, democracy, tolerance, equality between men and women and the compulsory schooling of children” (Europeiska rådet 2008a:5).

6 Slutsatser

6.1 Sammanställning

I diskurserna blir det påtagligt att framställningen av migration beror på vilken typ av migration det gäller. Den legala invandringen länkas bort från säkerhet och ses som en möjlighet för unionen och knyts därigenom närmare välfärd och bort från migration som diskursordning. Samtidigt beskrivs den illegala invandringen allt mer i säkerhetstermer och ordet säkerhet får allt större plats i dokumenten från kommissionen. Begreppet frihets roll minskar och ersätts istället med solidaritet. Båda är begrepp med positiv laddning men de bär inte på samma betydelse inom migrationspolitiken. Solidaritet står inte heller i motsatsförhållande till säkerhet som frihet synes göra. Även om det ska understrykas att frihet har en snäv betydelse i diskursordningen migration.

Frågan om asyl är i princip alltid en parantes i unionens migrationspolitik. Där asyl främst behandlas är i diskursen gällande mänskliga rättigheter och mänskligssäkerhet. Men denna diskurs får lite utrymme i diskursordningen. Även när man tar hänsyn till humanitära värden så knyts detta till säkerheten och den kontroll som ändå måste upprätthållas. Beträffande de övriga diskurserna skisseras en bild där den illegala migrationen täcks väl in i gränsdiskursen och den legala får mer utrymme i den socioekonomiska diskursen och även i inkluderings- och exkluderingsdiskursen. Ur ett sådant hänseende blir diskurserna inte i konflikt med varandra för de behandlar i viss utsträckning skilda frågor. Samtidigt finns det inre motsättningar i diskurserna när de behandlar olika typer av invandring. I den socioekonomiska diskursen beskrivs illegal invandring som ett hot och legala som en möjlighet. Den kanske mest intressanta motsättningen är dock den i inkluderings- och exkluderingsdiskursen där man understryker vikten av integration och samtidigt vikten av rörlighet.

Även gällande gränser blir det tydligt att olika modeller täcker in olika typer av migration. Gällande illegala invandringen är den territoriella gränsen som mest central, medan den legala migrationen, då den har frihet att röra sig över den fysiska gränsen, istället möts av den organisatoriska. Att den territoriella gränsen öppnas betyder alltså inte att de som släpps in inte fortfarande möts av gränser. Samtidigt är det flera olika typer av fysiska gränser som möter migranten. Dessa gränser karakteriseras av både kontroll och öppenhet. När det gäller illegal invandring så domineras dock Limes och kontroll, framför allt beträffande EU:s

gräns vid Medelhavet och i relationen till länderna i Nordafrika. The networked (non) border ger bilden av en öppnare gräns men samtidigt hjälper den till att öka kontrollen genom de möjligheter som nätverk erbjuder och förstärker därigenom gränsen som March.

I EU:s säkerhetsstrategi beskrivs gränsen som något i förändring och i utveckling, en breddad syn på gränser är alltså inkorporerad i EU:s politik och detta gäller även migrationspolitiken. Att gränser utvecklas och förändras är även något som unionen själv driver, främst i hänseendet att sträcka kontroll utanför och innanför gränsen, ”the four tier approach”.

6.2 Diskussion

I och med att EU lämnat nollpolitiken lämnar unionen även en syn på migration som enbart ett problem eller belastning för unionen. Hur migration ska hanteras är fortfarande en utmaning men det är också något som kan vändas till en möjlighet om det hanteras rätt. Den socioekonomiska diskursen får allt större utrymme och detta blir tydligt i frågan om integration. Integrationen är av vikt för att invandringen inte ska bli ett problem för unionen. Invandraren är annorlunda och det är viktigt att invandraren blir integrerad eller utesluts. Detta ställs mot uppfattningen om migration som cirkulär. När migrationen beskrivs med det som utgångspunkt blir integration inte lika betydelsefull utan att migranten bidrar till samhället är det centrala för dess vistelse inom EU. Genom att föra detta resonemang blir följden att den socioekonomiska diskursen går in i, och i viss mån tar över, inkluderings- över exkluderingsdiskursen.

Ovan resonemang visar på att det finns en motsättning mellan invandring som en fråga om identiteter och inkludering ställt mot invandring som en fråga om välfärd. I en situation där unionen får ett allt större behov av invandring kan de ekonomiska perspektiven tänkas få än mer utrymme och integrations- och inkluderingsaspekter tonas ner. Detta kan i sin tur få effekter som sträcker sig längre än till arbetskraftsinvandring. Synen på arbetskraftsinvandraren som en tillgång kan påverka även synen på andra typer av invandrare. Just nu tycks situationen dock vara den motsatta. Illegal invandring måste fås under kontroll för att kunna ge en positiv bild av och därigenom stöd för ökning av legal invandring.

Oavsett diskurs och syfte med invandringen måste flödena in över gränserna hanteras och i denna hantering blir kontroll en central del. Säkerhetsdimensionen av den illegala invandringen förstärks och detta beskrivs som en förutsättning för en väl fungerande legal invandringspolitik gällande arbetskraft men även asyl. I analysen av begreppen frihet och säkerhet blir det synligt hur man använder säkerhet- och kontrolltermer i allt större utsträckning. Det är i denna studie inte möjligt att svara på om detta tyder på en ökad säkerhetisering. Det kan även vara så att migrationspolitiken tidigare varit så väl säkerhetiserad att det inte var

nödvändigt att argumentera för säkerhet i samma utsträckning. Det ska även påpekas att fokuset på säkerhet inte heller framstår lika tydligt i rådsdokumentet från 2008 som i kommissionens dokument från samma och nästföljande år. Länkandet av arbetskraftsinvandring bort från migration och avskaffandet av nollpolitiken gällande invandring är dock indikationer på försök till av-säkerhetsisering av den legala invandringen.

Denna uppsats har visat att för att studera EU:s migration och gränsen som den korsas kan man inte enbart se på gränskontroll vid den fysiska gränsen då kontrollen och gränsen finns på även andra plan. De gränser som ska korsas blir fler och den territoriella gränsen är bara ett av flera medel som står till unionens förfogande för att kontrollera rörelse in i och inom unionen. Här kan det vidare vara intressant att studera hur teknisk utveckling ytterligare påverkar vilka dessa gränser kan vara och hur de kan utformas. Även vilket förhållandet är mellan europeisk identitet och den konceptuella gränsen vore intressant att studera närmare.

Som åskådliggjorts i analysen så argumenterar man inom EU för kontroll som en förutsättning för öppenhet. Denna kontroll kan bli mer uppenbar genom hårdare gränser men även mindre uppenbar när den rör sig från den fysiska gränsen. Så länge unionen vill upprätthålla sina gränser kommer migration emellertid alltid vara ett flöde som måste kontrolleras. Ur ett sådant hänseende blir migration något som ses som ständigt problematiskt då den, i alla sina former, utmanar gränsen och kontrollen av den samme.

7 Referenser

- Anderson, Malcolm – Bort, Eberhard, 2001. *The frontiers of the European Union*
Basingstoke: Palgrave.
- Andreas, Peter. 2003. "Redrawing the Line: Borders and Security in the Twenty-first Century" *International Security*. Vol. 28, Nr 2, s. 78-111.
- Bigo, Didier, 2000 "The Möbius Ribbon of Internal and external Security(ies)" i *Identities Borders Orders: Rethinking International Relations Theory*. Albert, Mathias – Jacobson, David – Lapid, Yosef. (ed) 2000: Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Biscop, Sven 2008. "The European Security Strategy in context: A comprehensive trend" i *The European Security Strategy: Forging a global Europe*. Biscop, Sven – Andersson, Jan Joel (ed) 2008. London: Routledge.
- Britz Malena-Stålvant, Carl-Einar. 2007. "European societal security" i *Challenges and opportunities for societal security in an enlarged European Union*. Britz, Malena (ed) 2007. Swedish national defence college.
- Browning, S Christopher 2008 "Geostrategies of the European Neighbourhood Policy" *European journal of international relations*. Vol. 14, Nr. 3, s. 519-551.
- Buzan, Barry – Waeber, Ole – Jaap de Wilde, 1998. *Security, A New Framework For Analysis*. London: Lynne Rienner Publishers Inc.
- Carrera, Sergio- Geyer, Floriana. 2007. "Terrorism, Borders and migration: The Commission's 2008 Policy strategy in the Area of Freedom Security and Justice." *CEPS Policy brief. Nr. 131 Juni 2007. Center for European Policy studies*.
- EU- Upplysningen Sveriges riksdag 2009. *Om EU:s rättsakter och andra dokument*
Hämtad från <http://www.eu-upplysningen.se/Lagar-och-regler/Om-rattsakterna/>, 2009-07-26.
- EU:s webbportal 2009. *Europeiska unionens institutioner och andra organ: Europeiska Kommissionen*. Hämtad från: http://europa.eu/institutions/inst/comm/index_sv.htm, 2009.-07-26.

- Geddes, Andrew 2005. "Europe's border relationships and international migration relations" *Journal of Common Market Studies*. Vol. 43 Nr. 4 s. 787-806.
- Geddes, Andrew. 2009. "Migration as Foreign Policy? The external dimension of EU Action on Migration and Asylum" *Swedish institute for European Policy Studies* 2009:2.
- Hansen, Peo. 2008. *EU:s migrationspolitik under 50 år: Ett integrerat perspektiv på en motsägelsefull utveckling*. Malmö: Studentlitteratur.
- Henry, Matthew 2008. "Border geostrategies: Imagining and administering New Zealand's post-World War One borders". *New Zealand Geographer* Vol. 64 Nr. 3 s. 194-204.
- Huysmans, Jef 2000a, "Contested community: Migration and the question of the political in the EU" i *International relations theory and the politics of European integration* Kelstrup, Morten – Williams, Michael C. (ed) 2000 London: Routledge.
- Huysmans, Jef. 2000b. "The European union and the securitization of migration" *Journal of common market studies (JCMS)* Vol. 38, nr 5, s. 751-777.
- Huysmans, Jef, 2006. *The politics of insecurity Fear, migration and asylum in the EU*. Abingdon: Routledge.
- Kaldor, Mary – Martin, Mary – Selchow Sabine. 2007. "Human security: a new strategic narrative for Europe" *International Affairs*. Vol. 83 nr. 2 s. 273–288.
- Lindner, Johannes 2003 "Institutional stability and change: two sides of the same coin". *Journal of European Policy Studies* 10:6 December s. 912-935
- Sedelmeier, Ulrich. 2004. "Collective Identity" i *Contemporary European Foreign Policy*. Carlsnaes, Walter – Sjørusen, Helene – White, Brian.(ed) 2005 London: Sage Publishers.
- Södersten, Anna. 2009 "Stockholmsprogrammet – ett ambitiöst program för frihet, säkerhet och rättvisa?", *Europapolitisk analys* Nr. 3. Svenska institutet för Europapolitiska studier (Siep).
- Tsoukala Anastassia. 2005 "Looking at migrants as enemies" i *Controlling frontiers: Free movement into and within Europe*. Bigo, Didier – Guild, Elspeth. (ed) 2005 Aldershot: Ashgate.
- Walters, Williams, 2004. "The frontiers of the European Union: A geostrategic perspective" *Geopolitics*, Vol. 9 Nr. 3 s. 674-698.
- Wæver, Ole – Buzan, Barry - -Kelstrup, Morten – Lemaitre, Pierre. 1993 *Identity, migration and the new security agenda in Europe*. London: Pinter Publishers Ltd.

Waever, Ole 2000. "The EU as a security actor" i *International relations theory and the politics of European integration* Kelstrup, Morten and Williams, Michael C. (ed) 2000 London: Routledge.

Walters, William. 2002, "Mapping Schengenland: denaturalizing the border" *Environment and Planning D: Society and Space*. Vol. 20, Nr. 5, s. 561–580.

White, Brian 2004 "Foreign Policy Analysis and New Europe" I *Contemporary European Foreign Policy*, Carlsnaes, Walter – Sjursen, Helene – White, Brian. (ed) 2004 London:Sage Publishers.

Williams, C Michael. 2003. "Words, images, Enemies: Securitization and international politics." *International studies quarterly* Vol. 47, s. 511-531.

Winther Jörgensen, Marianne - Phillips, Louise, 2000, *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Dokument från Europeiska Unionen

Europeiska kommissionen. 2000. *Om en invandringspolitik för gemenskapen* KOM(2000) 757.slutgiltig Bryssel: Europeiska Kommissionen.

Europeiska kommissionen 2004. *Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa: Resultat av tammerforsprogrammet och framtida inriktningar*. KOM(2004) 401 slutgiltig. Bryssel: Europeiska kommissionen

Europeiska kommissionen 2005. *The Hauge Programme: Ten priorities for the next five years. The partnership for European renewal in the field of Freedom, Security and Justice*. COM(2005) 184 final. Bryssel: Europeiska kommissionen.

. Europeiska kommissionen 2006 *The global approach to migration on year on: Towards a comprehensive European migration policy* COM(2006) 735 final Bryssel: Europeiska kommissionen

Europeiska kommissionen 2008. *A common immigration policy for Europe: Principles, actions and tools* COM(2008)359 final. Bryssel: . Europeiska kommissionen

Europeiska kommissionen 2009. *An area of freedom, security and justice serving the citizen*. KOM(2009)262 final. Bryssel: Europeiska kommissionen

Europeiska rådet 1999. *Europeiska rådet i Tammerfors Ordförandeskapets slutsatser*. 15-16 Oktober. Bryssel: Europeiska rådet.

Europeiska rådet. 2003. *Ett säkert Europa I en bättre värld, En Europeisk säkerhetsstrategi*,

2003-12-12 Bryssel: Europeiska rådet.

Europeiska rådet 2005. *Bryssel European council Presidency conclusions*. 15-16 december 2005 Bryssel: Europeiska rådet.

Europeiska rådet 2008a. *European pact on immigration and asylum*. 2008-10-16 Bryssel: Europeiska rådet.

Europeiska rådet 2008b. *Rapport om genomförandet av EU:s säkerhetsstrategi -Att skapa säkerhet i en värld i förändring*. 2008-12-11 Bryssel: Europeiska rådet